

Nr 27.

Av herrar **Lingström och Welin**, om upphävande av 6 § 2 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl.

Sedan flera år tillbaka har nykterhetsfrågan varit aktuell och väntat på sin lösning. Som enighet mellan de båda kamrarna ej kunnat uppnås, har år efter år gått, utan att i stort sett något resultat vunnits.

Förslaget om lokalt veto eller kommunal folkomröstning har hittills ej kunnat samla majoritet i båda kamrarna och torde lika litet vid innevarande års riksdag hava någon utsikt till framgång. Ett slags kommunalt veto rörande försäljning av alkoholhaltiga drycker finnes ju redan genom nu varande lagbestämmelser med tillämpning av gällande rösträttsgrunder, i det att en ansökan om rättighet till försäljning av sådana drycker icke kan beviljas, då de båda kommunala myndigheterna — å landet kommunalnämnd och kommunalstämma — avstyrkt densamma. Därest sålunda sådan försäljning alltid vore beroende på bifall till gjord ansökan, skulle kommunen även med användning av nu gällande 40-gradiga röstskalan kunna kontrollera och förhindra sådan hantering, som visar sig vara demoraliserande för samhället. Därest inom ett samhälle finnes en gästgivargård, står dock kommunen alldeles vanmäktig i detta fall.

Enligt kungl. stadgan den 22 juni 1911 angående skjutsväsendet skall vid gästgiveri nödig förplägning och uppässning för resande vara att erhålla mot skälig betalning. Nu har enligt samma kungl. stadga gästgivare visserligen icke någon skyldighet att, beträffande förplägning, tillhandahålla resande öl, men enligt 6 § 2 mom. kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl äger gästgivare utan särskilt tillstånd rätt att till resande utskänka öl i samband med servering

av mat. Denna rättighet är stundom så begärlig, att vid konkurrens å entreprenadauktion för erhållande av densamma entreprenören åtager sig skjutsningen till mycket billigt pris under förutsättning, att ölet mer än tillräckligt skall ersätta den billiga skjutslegan. Under sådana förhållanden blir naturligtvis ett mer eller mindre kringgående av gällande förordning en följd till stort obehag för samhället, vilket som sådant icke kan förhindra den fördärliga utskänkningen.

Genom nykterhetsfrågans lösning i sin helhet i enlighet med de förslag, som tidigare varit framlagda och vid innevarande års riksdag möjligen än vidare kunna komma att framläggas, skulle ju de olägenheter, som gästgiverierna i detta avseende åstadkomma, även försvinna, men i händelse mera genomgripande förslag ej heller nu skulle vinna framgång, komme den, synnerligast för vissa delar av landsbygden, obehagliga utskänkningen av öl å gästgiverierna att opåttalt fortgå. Om denna rättighet fråntoges gästgivare, som sålunda beträffande utskänkning av öl vore underkastad samma bestämmelser som övriga, skulle genom denna utvidgning av den kommunala vetorätten icke så litet vara vunnet för nykterhetens befrämjande.

På många orter i vårt land har man visserligen försökt avhjälpa detta onda genom att förvandla gästgiverierna till skjutsstationer, men enär dessa sistnämnda icke äro pliktiga att tillhandahålla resande mat eller s. k. »nödig förplägning», har man på vissa orter ej kunnat tillgripa denna åtgärd.

Vidare kan invändas, att en rättighet, som ingår i entreprenadvillkoren, rättvisligen ej utan gottgörelse kan fråntagas gästgivaren-entreprenören, som vid anbuds avgivande tagit denna förmån i beräkning. Beträffande denna omständighet hava vi tänkt oss saken ordnad på så sätt, att dessa utskänkingsrättigheter kunde successivt upphöra i mån, som entreprenadtiden för de olika gästgiverierna ginge till ända.

På grund av vad vi sålunda anfört, få vi hemställa,

att 2 mom. av 6 § i kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl så lydande: »Gästgivare äge utan särskilt tillstånd rätt att till resande utskänka öl i samband med servering av mat», måtte upphävas.

Stockholm den 23 januari 1917.

Aug. Lingström.

S. Welin.